

Novosti

Početna / Vijesti i savjeti / **Zašto je sad posebno važno cijepiti se protiv gripe?**

VIJESTI I SAVJETI

Zašto je sad posebno važno cijepiti se protiv gripe?

Tanja Rudež, 5. listopada 2020.

Cijepiti se protiv gripe ove je godine imperativ jer ta bolest ima slične simptome kao i covid-19 pa se cijepljenjem može izbjeći pogrešno dijagnosticiranje, ali i veliki pritisak na bolnički sustav. Obično je procjepljivanje počinjalo u studenom, no ove će godine zbog pandemije covida-19 početi oko 15. listopada.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO) pokriva troškove cijepljenja za prioritetne skupine kao što su osobe starije od 65 godina, štićenici i djelatnici domova za starije, medicinski djelatnici te osobe s kroničnim oboljenjima, među kojima su onkološki bolesnici.

” **Moguće je istodobno oboljeti i od gripe i od covid-19**

Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ) naručio je početkom godine 460.000 doza četverovalentnog cjepiva, a naknadno je naručeno 130.000 doza. Još 100.000 doza naručile su ljekarne preko svoje nabave. U mnogima od njih cjepivo se već može kupiti, a od 20. studenog u ljekarnama ćemo se moći i cijepiti.

Dakle, u sezoni 2020./2021. godine Hrvatska bi trebala raspolagati sa 690.000 doza cjepiva protiv gripe.

Od prvih dana pandemije covid-19 tu se bolest uspoređuje s gripom. I gripa i covid-19 zarazne su respiratorne bolesti, ali izazivaju ih različiti virusi. Covid-19 uzrokovan je novim koronavirusom SARS-CoV-2, a gripa virusima influenze. Mnogi simptomi gripe i covid-19 zajednički su: povišena temperatura, suhi kašalj, bolovi u mišićima, teškoće s disanjem, umor...

No, kod covid-19 se javljaju i specifični simptomi, kao što su gubitak njuha i okusa, osip ili promjena boje prstiju na rukama ili nogama, konjunktivitis i proljev. Najbolji način da se sigurnošću utvrdi je li osoba zaražena koronavirusom ili gripom je molekularni ili PCR test.

Između ove dvije bolesti postoje i značajne razlike. Prvo, gripa je sezonska bolest, a covid-19 nije. Nadalje, gripa se efikasnije od covid-19 prenosi među djecom i kod njih puno češće izaziva teže kliničke slike. Nadalje, gripa se primarno prenosi u fazi dok osoba još nema simptoma, dok je kod covid-19 prijenos moguć 48 sati prije pojave simptoma. Također, kod covid-19 do 80 posto zaraženih ima blage simptome, ili ih uopće nema, dok je kod gripe jasna klinička slika puno češća te osoba zna da je zaražena ili bolesna. Naposljetku, još ne znamo izaziva li koronavirus SARS-CoV-2 kod ljudi koji su preboljeli infekciju neke dugotrajnije posljedice, a znamo da to nije slučaj s gripom.

Velika je razlika i u smrtnosti. Covid-19 ima pet do 10 puta veću smrtnost, ovisno o sredini koju pogodi i njenim demografskim obilježjima.

Procjena je da od gripe umru jedna do dvije osobe na tisuću zaraženih, dok je kod covid-19 to šest do deset ljudi na tisuću zaraženih. Usporedbe radi, procjenjuje se da od posljedica gripe diljem svijeta godišnje umire 290.000 do 650.000 osoba, dok je od covid-19 dosad umrlo više od milijun ljudi diljem planeta.

U Hrvatskoj je u sezoni 2019./2020. godine registrirano ukupno 59 725 oboljelih od gripe, a službeno je prijavljeno 16 umrlih od gripe. Ipak, za zemlju s brojem stanovnika poput naše procjenjuje se da se višak smrtnosti u sezoni gripe kreće od 125 do 550 osoba godišnje, ovisno o intenzitetu bolesti i pogođenosti cjepiva. Usporedbe radi, u Hrvatskoj je od pojave prvog

slučaja covid-19, zabilježenog 25. veljače, preminulo više od 300 osoba. Kako smo zakoračili u jesen, a pred nama je i neizvjesna zima, očekivano je da će broj zaraženih i umrlih od covid-19 samo rasti.

” ***Mnogi stručnjaci strahuju od „twindemije“ odnosno preklapanja epidemija covid-19 i sezonske gripe.***

Mnogi stručnjaci sad strahuju od „twindemije“ odnosno preklapanja epidemija covid-19 i sezonske gripe. Obje bi, naime, bolesti vrhunac mogle doseći zimi u isto vrijeme što bi moglo rezultirati golemim pritiskom na bolnički sustav. Nažalost, istraživanja pokazuju da je moguće istodobno oboljeti i od gripe i od covid-19. Dokazi za taj “dvostruki udarac” trenutno su ograničeni i uglavnom dolaze iz studije Public Health England (Državna agencija za javno zdravstvo Engleske). U studiji su korišteni podaci o pacijentima koji su od siječnja do travnja bili testirani i na gripu i na covid-19. Od 19 256 pacijenata, njih 58 bilo je pozitivno na obje respiratorne bolesti, a njih 43 posto, odnosno 25 pacijenata, preminulo je. Usporedbe radi, od pacijenata kojima je dijagnosticiran samo covid-19, preminulo je njih 27 posto.

Iako nitko ne može predvidjeti kakva će biti nadolazeća sezona gripe, s južne hemisfere, gdje je počelo proljeće, stižu ohrabrujuće vijesti. Prema izvješću američkog CDC-a (Centar za kontrolu i prevenciju bolesti), objavljenom u časopisu Morbidity and Mortality Weekly Report, tijekom zime na južnoj je hemisferi zabilježena slaba cirkulacija gripe. Primjerice, u Australiji, Čileu, Novom Zelandu i u Južnoj Africi zabilježeno je višestruko manji broj slučajeva gripe nego prošle sezone. Epidemiolozi to tumače velikim odazivom stanovništva na cijepljenje protiv gripe, ali i uvođenjem epidemioloških mjera zbog pandemije covid-19, kao što su nošenje maski, držanje fizičke distance, rad od kuće te povremeno zatvaranje škola. Napori da se zaustavi širenje koronavirusa tako su doveli i do slabijeg širenja gripe nego proteklih sezona.

Međutim, ništa nije sigurno kada je sezona gripe u pitanju, posebno usred pandemije koronavirusa. Stoga moguću „twindemiju“ trebamo dočekati spremni: trebamo se cijepiti protiv gripe te idućih mjeseci maksimalno poštivati epidemiološke mjere poput nošenja maski, fizičke distance te izbjegavanja boravka u napučenim i zagušljivim prostorima.

Cijepiti se mogu i osobe koje su preboljele covid-19

Cjepivo protiv gripe ne štiti od koronavirusa SARS-CoV-2 koji uzrokuje covid-19, ali smanjuje rizik od sezonske gripe, potencijalno ozbiljne bolesti.

Nema razloga da se ljudi koji su se oporavili od covid-19 ne cijepe protiv gripe. Ipak, Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) osobama koje su preboljele covid preporučuje da pričekaju s cijepljenjem 14 dana nakon što su prestali simptomi zaraze koronavirusom.

* Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.

